

**Uchwała Nr VII/32/2011
Rady Gminy Bielsk Podlaski
z dnia 15 czerwca 2011 roku**

**w sprawie przyjęcia i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałaniu
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) Rada Gminy Bielsk Podlaski uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bielsk Podlaski na lata 2011-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bielsk Podlaski.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Walenty Gałuszewski

Załącznik do Uchwały
Nr VII/32/2011
Rady Gminy Bielsk Podlaski
z dnia 15 czerwca 2011 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Bielsk Podlaski na lata 2011-2015

www.nwp.org.pl

www.damyirade.org.pl

www.twinfish.eu

I. Wstęp

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny. Działanie to naraża osoby dotknięte przemocą na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania pomocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z póź. zm.).

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań mających na celu udzielanie pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy oraz zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w celu skutecznego reagowania na to zjawisko. Program jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielsk Podlaski przyjętą przez Radę Gminy uchwałą Nr XXXIX/187/2006 z dnia 30 czerwca 2006 r. i jej aktualizacją przyjętą uchwałą Nr XLIV/230/10 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 29 września 2010 r.

Potrzeba opracowania takiego dokumentu dla Gminy Bielsk Podlaski wynika nie tylko z przesłanek formalnych (ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, które nakładają na Gminę obowiązek opracowania i realizowania Programu), ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy. Przemoc domowa rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Obecnie można zaobserwować narastające rozszerzenie się zakresu pojęcia przemocy. Przemoc jest zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy: fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, zaniedbanie.

Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Ofiara jest zazwyczaj słabsza, a sprawca silniejszy. Zgodnie z art. 207§ 1 Kodeksu Karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Program skierowany jest do:

- 1) ofiar przemocy w rodzinie w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów, osób starszych, niepełnosprawnych,
- 2) sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) świadków przemocy w rodzinie.

II. Istota i zakres programu.

1. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne :

- Ustawa z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 80, poz. 1493 z póź. zm.).

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z póź. zm.).
- Ustawa z dnia 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 70, poz. 473 póź. zm.).

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielsk Podlaski;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

2. Skala i diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Bielsk Podlaski oraz posiadany potencjał do realizacji programu.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2010 przeprowadzonych zostało 744 interwencje domowych, w tym 7 interwencji dotyczących przemocy w rodzinie – w tym 3 rodziny objęte procedurą „Niebieskich Kart”.

W wyniku przemocy domowej ustalono:

- 13 pokrzywdzonych, w tym 7 kobiet, 6 dzieci w wieku do 13 lat .
- 7 sprawców, w tym 7 mężczyzn, kobiet nie było
- 7 sprawców pod wpływem alkoholu, w tym 1 osoba przewieziona do IW i 3 osoby umieszczone w PDOZ

Liczba postępowań przygotowawczych w ramach procedury „Niebieska karta” jest zdominowana przez sprawców odpowiadających za czyny zabronione art. 190, 207 i 209 Kodeksu Karnego.

Ilość wszczętych spraw dotyczące przemocy domowej

Rok	Liczba interwencji domowych	Liczba postępowań przygotowawczych w sprawie znęcania
2006	49	3
2007	55	7
2008	48	6
2009	52	11
2010	61	8

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż problem związany z przemocą zwiększa się.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielsku Podlaskim wynika, że w 2009 roku wpłynęło 11 zgłoszeń, 5 osób podjęło leczenie odwykowe, natomiast w 2010r wpłynęło 10 zgłoszeń i 4 osoby podjęły leczenie odwykowe.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim wynika, że w okresie od 2009 roku do 2010 roku nie założono ani jednej „NK” natomiast w 2009 r. 411 rodzin a w 2010r. 358 rodzin korzystało z zasiłków pomocy społecznej.

Z doświadczenia pracowników socjalnych problem przemocy domowej często jest, problemem wstydlwym i statystyka w pełni nie odzwierciedla powagi problemu.

Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci, które z reguły nie potrafią same poprosić o pomoc. Również przepisy prawa nie do końca ułatwiają właściwe i skuteczne działanie instytucji i organizacji w walce z tym zjawiskiem.

III. ZASOBY GMINY BIELSK PODLASKI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zasoby instytucjonalne Gminy:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielsku Podlaskim;
- 2) Gminny i Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim
- 3) Powiatowa Komenda Policji w Bielsku Podlaskim
- 4) Zespół Szkół w Augustowie
- 5) Szkoła Podstawowa w Łubinie Kościelnym
- 6) Ośrodek Zdrowia w Chraślach;
- 7) Ośrodek Zdrowia w Łubinie Kościelnym;
- 8) Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Fundament”
- 9) Instytucje kościelne;
- 10) Sołtysi i rady sołeckie.

Do chwili obecnej problemami związanymi z przemocą w rodzinie na terenie gminy zajmowali się głównie pracownicy socjalni zatrudnieni w gminnym ośrodku pomocy społecznej, policjanci – dzielnicowi oraz członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obowiązkiem gminy jest podjęcie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach zespołu interdyscyplinarnego, którego skład rozszerza krąg osób zajmujących się problematyką przemocy na terenie gminy o przedstawicieli oświaty, kuratorów, ochrony zdrowia oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.

2. Mocne strony:

- a) Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- b) Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami;
- c) Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;

3. Słabe strony:

- a) Niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy;
- b) Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych;
- c) Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).

4. Zagrożenia:

- 1) Negatywne wzorce zachowań społecznych;
- 2) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- 3) Problemy alkoholowe członków rodzin;
- 4) Niewystarczająca świadomość istoty przemoc;

5. Zasady działania Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstwom;
- jawność działań organów administracji publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby;
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

IV. KIERUNKI DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Bielsk Podlaski.
3. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
4. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne.
5. Kontynuacja profesjonalizacji kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Adresaci programu

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.
- 4) Młodzież
- 5) Sprawcy przemocy w rodzinie.

2. Realizatorzy programu

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielsku Podlaskim;
- 2) Gminny i Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim
- 3) Powiatowa Komenda Policji w Bielsku Podlaskim
- 4) Zespół Szkół w Augustowie

- 5) Szkoła Podstawowa w Łubinie Kościelnym
- 6) Ośrodek Zdrowia w Chraślach;
- 7) Ośrodek Zdrowia w Łubinie Kościelnym;
- 8) Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Fundament”
- 9) Instytucje kościelne;
- 10) Sołtysi i rady sołeckie.

VI. CELE PROGRAMU

Cel strategiczny:

Podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy Bielsk Podlaski wobec przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Realizacja programów profilaktycznych w środowisku szkolnym.
3. Edukacja rodziców na temat form i metod wychowawczych.

Zadania/działania:

1. Umieszczenie na stronie internetowej UG Bielsk Podlaski informacji promującej idee Programu (kampania promocyjna) oraz informacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie .
2. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem (zajęcia pozaszkolne), prowadzenie zajęć wychowawczych.
3. Edukacja przedmałżeńska.
4. Poradnictwo w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją i konfliktem
5. Wspieranie rozwoju nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów społecznych i rodzinnych.
6. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym.
7. Zajęcia wychowawcze dotyczące nieagresywnego rozwiązywania konfliktów

Cel strategiczny:

Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.
2. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
3. Promowanie mediacji, w tym mediacji rodzinnych.

Zadania/działania:

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy.
3. Zapewnienie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego i socjalnego.
4. Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą
5. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom-ofiarom przemocy.

6. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie.
7. Pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą.
8. Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel strategiczny:

Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych podejmowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie.
2. Izolowanie sprawców od ofiar

Zadania/działania:

1. Stworzenie spójnego systemu oddziaływań terapeutyczno-korekcyjnych dla sprawców przemocy.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Szkolenia na temat środków stosowanych wobec sprawców przemocy.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
7. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
8. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

VIII. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

1. Zespół interdyscyplinarny to grupa profesjonalistów, którzy współpracują ze sobą w skoordynowany sposób, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, zapewniając skuteczne reagowanie na doniesienia o krzywdzeniu i zaniedbywaniu dzieci;
2. Główną ideą zespołów interdyscyplinarnych jest stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie. Pomoc ta, by była efektywna i skuteczna, wymaga zintegrowanych działań wielu specjalistów. Dlatego też utworzenie zespołu interdyscyplinarnego jest najlepszą odpowiedzią na przypadek krzywdzenia lub wykorzystywania dziecka. Żaden pojedynczy profesjonalista ani instytucja państwowa nie jest w stanie kompleksowo zareagować na takie sytuacje. Stworzenie obszaru współpracy nie tylko łagodzi bariery komunikacyjne między instytucjami, podnosi efektywność pracy, oraz społeczne zaufanie do kompetencji instytucji pomagających.

3. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorzy,
- prokuratorzy, oraz przedstawiciele innych podmiotów innych niż w/w działających na rzecz przeciwdziałania przemocy, jeśli zgłoszą chęć uczestnictwa w zespole.
-

4. Zasady pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Organizatorem spotkań będzie Przewodniczący Zespołu.

Do zadań zespołu należy:

- przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach stosowania przemocy od służb zajmujących się problemem przemocy w rodzinie,
- planowanie pomocy rodzinie, osobom krzywdzonym,
- ewaluacja sytuacji,
- wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej oraz przerywaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, poinformowania o tym odpowiednich służb,
- gromadzenie informacji oraz ich upowszechnianie na temat miejsc i osób uprawnionych do udzielania pomocy, a także możliwość udzielania w środowisku lokalnym oraz inicjowanie tworzenia nowych miejsc pomocy dla osób krzywdzonych,
- inne działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

X. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU NA LATA 2011-2012

L.p.	Zadanie/działanie	Wskaźniki	Realizator lub koordynator
1.	Umieszczenie na stronie internetowej UG Bielsk Podlaski informacji promującej idee Programu (kampania promocyjna) oraz informacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie	Opracowanie informacji na stronie internetowej	- GOPS w Bielsku Podlaskim, - Gminny Zespół Interdyscyplinarny
2.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem (zajęcia pozaszkolne), prowadzenie zajęć wychowawczych	Liczba zajęć pozaszkolnych i wychowawczych	- Zespół Szkół w Augustowie, - Szkoła Podstawowa w Łubinie Kościelnym, - świetlice wiejskie
4.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - powołanie i funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	- członkowie zespołu interdyscyplinarnego
5.	Monitorowanie zjawiska przemocy na terenie gminy	Opracowanie pełnej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Bielsk Podlaski	- członkowie zespołu interdyscyplinarnego
6.	Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą. Udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom-ofiarom przemocy	Opracowanie procedur dot. zapewnienia schronienia osobom dotkniętym przemocą	- członkowie zespołu interdyscyplinarnego
7.	Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie	Zgłoszenie gminy do prowadzonego przez ROPS w Białymstoku cyklu LZI	- GOPS w Bielsku Podlaskim, - członkowie zespołu interdyscyplinarnego
8.	Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych	Liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	- członkowie zespołu interdyscyplinarnego

XI. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o dane i informacje (sprawozdawczość) podmiotów zaangażowanych w jego realizację, w obszarze dot. wskaźników wskazanych w harmonogramie realizacji Programu. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do GOPS w Bielsku Podlaskim. GOPS w Bielsku Podlaskim do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu. Na podstawie wniosków ze sprawozdania następować będzie modyfikacja treści Programu oraz opracowanie harmonogramu realizacji Programu na kolejne lata.